

Η συγκρότηση της πόλεως
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, 1.12, 1253a29-39

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΔΙΑΠΘΡΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμὴ ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν· ὁ δὲ πρῶτος συστήσας μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος. ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπός ἐστιν βέλτιστον τῶν ζώων, καὶ τελεωθεὶς οὕτω χεῖριστον πάντων καὶ χωρισθεὶς νόμου καὶ δίκης. χαλεπωτάτη γὰρ ἀδικία ἔχουσα ὄπλα· ὁ δὲ ἄνθρωπος ὄπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἔστι χρηῆσθαι ἐπὶ τὰναντία μάλιστα. διὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνευ ἀρετῆς, καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν χεῖριστον. ἡ δὲ δικαιοσύνη πολιτικόν· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶν τάξις πολιτικῆς κοινωνίας, ἡ δὲ δικαιοσύνη κρῖσις τοῦ δικαίου.	Αφ' ενός λοιπόν φυσική είναι η ορμή σε όλους για μια τέτοια κοινωνία [την πόλη] · αφ' ἑτέρου δε αυτός που πρώτος τη συγκρότησε εἶναι αἴτιος των πιο μεγάλων αγαθών. Γιατί ὅπως ακριβῶς ο ἄνθρωπος εἶναι το καλύτερο ἀπὸ τα ζῶα ὅταν φτάσει στην τελειότητά του, έτσι γίνεται και το χειρότερο απ' ὅλα ὅταν διακόψει τη σχέση του με τον νόμο και τη δικαιοσύνη. Γιατί η ἀδικία εἶναι ἀνυπόφορη, ὅταν ἔχει ὄπλα· κι ο ἄνθρωπος γεννιέται ἔχοντας ὄπλα για τη φρόνηση και την ἀρετή, τα οποία μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για εντελῶς ἀντίθετους σκοπούς. Γι' αὐτὸ χωρὶς ἀρετὴ εἶναι το πιο ἀνόσιο και το πιο ἀγριο (ἀπὸ τα ὄντα), και το χειρότερο στις ερωτικές ἀπολαύσεις και στις ἀπολαύσεις του φαγητοῦ. Η δικαιοσύνη εἶναι πολιτικό στοιχείο· γιατί «η δίκη» εἶναι τρόπος οργάνωσης της πολιτικῆς κοινωνίας, και η δικαιοσύνη εἶναι διακρίβωση¹ του δικαίου.	ΔΙΑΠΘΡΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ • Η δημιουργία της πόλης και ο δημιουργός της 1. Γιατί οι ἄνθρωποι δημιούργησαν τις πολιτικές κοινωνίες; 2. Πῶς ονομάζεται αὐτός που πραγμάτωσε τη δημιουργία και γιατί; • Τα ὄπλα του ἐνάρετου ἀνθρώπου 3. Υπὸ ποία προϋπόθεση ο ἄνθρωπος εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τα ἄλλα ὄντα; 4. Ποια εἶναι τα ὄπλα που διαθέτει ο ἄνθρωπος ἀπὸ τη στιγμή που γεννιέται; 5. Πῶς καταλήγει ο ἄνθρωπος χωρὶς ἀρετῆς; • Η σημασία της δικαιοσύνης 6. Τι εἶδους ἀξία εἶναι η δικαιοσύνη; 7. Ποια εἶναι τα ἀποτελέσματα της δικαιοσύνης;

¹ εξακρίβωση

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΟΜΟΡΡΙΖΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

συστήσας < συν-ΐστημι: στάση, στάσιμος, στατικός στατήρας σταθερός σταθμός, ιστίο, στήθος, στοά, στωικός, σταυρός. Σύνθετα αρσενικά ουσιαστικά με β' συνθετικό **-στάτης** (π.χ. παραστάτης, επαναστάτης κ.τ.ό.). Σύνθετα θηλυκά ουσιαστικά με β' συνθετικό **-στάση** (π.χ. ανάσταση, κατάσταση κ.τ.ό.), και **-στασία** (π.χ. επιστασία, προστασία κ.τ.ό.). Σύνθετα ουδέτερα ουσιαστικά με β' συνθετικό **-στημα** (π.χ. παράστημα, διάστημα, κατάστημα κ.τ.ό.).

τελεωθείς < τελειοῦμαι: τέλος, τέλειος, τελειότητα, τελείωμα, τελειωτικός, τελευταίος, τελετή, τελευτή, υποτέλεια, αποτέλεσμα, εκτέλεση, ημιτελής, υπερσυντέλικός, συντελεστής, αυτοτέλεια, εντολοδόχος, ιεροτελεστία, ανιδιοτελής κ.ά.

χωρισθείς < χωρίζομαι: χωρισμός, χωρίστρα αποχωρισμός, ξεχωριστός, διαχωριστικό, καταχώριση, ακαταχώριστος κ.ά.

φύεται < φύομαι: φύση, φυτό, φυσικός, φυτικός, φύτεμα, φυτεία, φύτρα, φυλή, φυλετικός, ευφυία, εμφύτευση, παραφυάδα, υπόφυση, ομοφυλόφιλος, εκφυλιστικός, εμφύλιος, δεντρόφυτος, φυτολογία, φυσιοθεραπεία, φυσικοθεραπεία, φυσιοδίφης κ.ά.

έδωδην < έσθίω (μέλλοντας: έδομαι): έδεσμα, εδωδιμος, οδύνη (θ. οδ-ετεροιωμένη βαθμίδα), οδυνηρός, ανώδυνος, επώδυνος, φαγητό (θ. φαγ-<άορ. Έφαγον), φαγοπότι, αφαγία, βιβλιοφάγος, πολυφαγός, νηστεία (νη-εδ-τις < νη: στερητικό + -εδ-του έδω), νηστικός, αδηφαγία κ.ά.

Βιβλιογραφία

1. Αμπελάς Ι. Π. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ο.Π. Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
2. Ασημακοπούλου Δώρα, ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ, ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ εκδ. Άλκιμο